СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLVIII. Ч. 208. Джерзі Ситі, Н. Дж., пятниця, 6-го вересня 1940. No. 208. Jersey City, N. J., Friday, September 6, 1940 VOL. XLVIII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

ЗНОВ ДОКАЗИ ПРО СЛАБИЙ СТАН АРМІЇ

ВАШИНҐТОН. — Хоч уряд заперечив закид сенатора Бирда, начеб армія мала всего пару сот модерних боєвих літаків та подав докладні цифри про стан літаків і скільки замовлено, тепер кореспондент „Н. Й. Таймсу", Клюґтон, на основі відомостей даних йому в достовірних військових колах, говорить, що таки армія має дуже мало модерних літаків, бо всего 300. Замовлено дотепер менше, як 1,500. Також дуже мало має повзів, бо всего легких повзів має 521. Замовлено 627. Повзів середньої ваги має всего 18. Замовлено 1,000. Тяжких повзів має армія тільки . . . один. Замовлено 165.

Дуже зле стоїть справа з протилетунськими гарматами і іншими родами зброї.

КНУДСЕН ПРОТИ КОНТРОЛІ ПРОМИСЛУ.

ВАШИНҐТОН. — Член Національної Ради в справах зброєння, Вилйєм Кнудсен, заявив перед сенатським фінансовим комітетом, що уряд не повинен підчиняти під свій диктат приватного промислу, бо в той спосіб не лиш не приспішить зброєння але задержить його. В той спосіб величезна частина приватного капіталу, що під приватним зарядом пішлаб до воєнного промислу, буде здержана й або залишиться нечинна, або повернеться в інший бік. Кнудсен радив, щоб точно означити приватному промислові границі його зарібку та залишити його в спокою. Це буде заохотою для промисловців.

МЕКСИКО НА ПЕРЕДОДНІ РОЗРУХІВ.

МЕКСИКО СИТІ. — Мексико знаходиться на передодні поважних розрухів, а хто зна, чи не революції. Прихильники Гуана Альмазана, який нарівні з Камачом претендує до президентства Мексика, видали заклик до мексиканців, щоб повалили режім президента Карденеса. Карденас вже довго не буде оставати на своїм становищі, бо в недавних виборах він не кандидував. Кандидували Камачо і Альмазан. Карденас піддержує Камача. В тих виборах не лиш Камачо, але й Альмазан дістав поважне число голосів, а також вибрано чимало конґресменів зпоміж його прихильників. Ці його прихильники створили свій власний „конґрес" і хочуть окликати Альмазана президентом. Камачо має свій конґрес. А що Карденас піддержує Камача конґрес Вльмазана оголосив маніфест до народу, щоб повалити Карденаса. Останньому закидають чимало зловживань і прихильність до комунізму.

ПОМІЧ АМЕРИКИ АНҐЛІЇ.

НЮ ЙОРК. — Виконний голова комітету „Оборони Америки шляхом помочі аліянтам", Кларк Айхельберґер, заявив, що Америка дотепер вже дала Анґлії величезну поміч. Що четвертий анґлійський вояк узброєний в американський кріс. Сто тисяч тон ріжного воєнного матеріялу повандрувало до Анґлії зараз після того, як Гітлер розбив Бельґію і анґлійську армію, та змусив останню втікати до Анґлії. Тоді Анґлія була в катастрофальнім стані, коли ходить про воєнні машини. Та заразже з Америки виїхало тихцем 15 кораблів, наладованих ріжною зброєю. Коли Черчіл відкидав пропозиції замирення Гітлера, та зброя вже була в Анґлії і справа браку воєнних машин вже якось була залатана, казав Айхельберґер.

ПЕРШИЙ ПОКЛИК ДО ВІЙСЬКА.

ВАШИНҐТОН. — Конґресмен Вадсворт, який вніс проєкт примусової служби, заповів, що цей проєкт буде ухвалений також палатою представників і вже 7 листопаду буде покликана перша частина, зложена з 75,000 новобранців. 1 січня буде покликана друга частина.

ПОМИСЛИ КОМУНІСТІВ.

НЮ ЙОРК. — Внаслідок заборони з боку поліції уживати на Юніон Сквері голосників, комуністичні аґітатори, які традиційно роблять з цього Скверу базу своєї пропаґанди, порадили собі в той спосіб, що на кожнім розі Скверу уставляють бесідників, які говорять рівночасно про ті самі речі. Теперішньою темою комуністичної пропаґанди є — не допустити до примусової військової служби, та шкодити зброєнням Америки.

СПРАВЖНЯ БОРОТЬБА В КОНҐРЕСІ.

ВАШИНҐТОН. — Конґресмени Свіні і Винсент, оба демократи, дали доказ, що вміють боротись не лише словами, але й ділами. Коли Свіні переходив попри Винсента той в буквальнім розумінні підставив йому ногу. Свіні розлютився і вдарив Винсента кулаком в обличчя. Той зірвався і віддав. Заки товариші їх розірвали, вони зо собою виміняли кулаками декілька арґументів.

ВИМІНА КОНТРТОРПЕДОВЦІВ ЩЕ НЕ ОЗНАЧАЄ ВІЙНИ — КАЖЕ НАКС

В переїзді до Сан Франціско, в Солт Лейк Ситі, секретар маринарки Накс дав інтервю журналістам і сказав, що виміна 50 контрторпедовців за вісім баз ще зовсім не означає війни. Це буде дещо лютити Німеччину, але вона за те Америці не виповість війни, так як не виповіла за інші речі, хоч вони моглиб служити їй за викрут у виповідженні війни. Накс говорив, що уряд у найкоротшім часі задумує витратити перших 25 міліонів долярів на розбудову тих баз.

Подібних баз, говорив Накс, Америка конче потребує по боці Тихого океану. Є заходи, щоб ті бази набути. В Америці ріжні люди будуть робити чимало ґаласу з причини цеї виміни, казав Накс. Але вкінці все це втихне, бо всі переконаються, що виміна була корисна для Америки.

АМЕРИКАНСЬКА ФЛЬОТА ОСТАВАТИМЕ ДАЛІ НА ТИХОМУ ОКЕАНІ

Офіційні кола в Вашинґтоні запевняють, що більшість американських воєнних кораблів далі оставатиме в базах на Тихому океані. До цього рішення команди збройних сил Америки прийшли внаслідок запевнення з боку Анґлії, що на випадок, якби вона програла з німцями і мусіла піддаватись, фльоти своєї вона всеодно німцям не віддасть, а затягне її на західню півкулю, вціли продовжування ззідси війни. Цією заявою Анґлія начеб обіцяла в разі прогри офірувати свою фльоту на оборону західньої півкулі.

ПЕРЕСТОРОГА ГОЛА ЯПОНІЇ

ВАШИНҐТОН. — На адресу Японії секретар стейту Кордел Гол вислав перестрогу, в якій каже, що Америка є глибоко зацікавлена в політичнім положенні Індо-Китаю і нідерляндських Індії, і колиб Японія хотіла змінити теперішний політичний стан цих країв, це малоб величезний вплив на американську публичну опінію. Ця пересторога була зроблена 24 години після цього, як Анґлія запевнила Америку, що не буде, на випадок прогри, нищити, ні віддавати німцям своїх кораблів, а перетягне їх до західньої півкулі. Фльота Злучених Держав Америки далі оставатиме в Гавайських пристанях. Все це є ознакою, що відтепер Америка буде примінювати до Японії твердшу політику.

НІМЦІ СУМНІВАЮТЬСЯ, ЧИ ПОБІДЯТЬ АНҐЛІЮ ПОВІТРЯНИМИ НАПАДАМИ

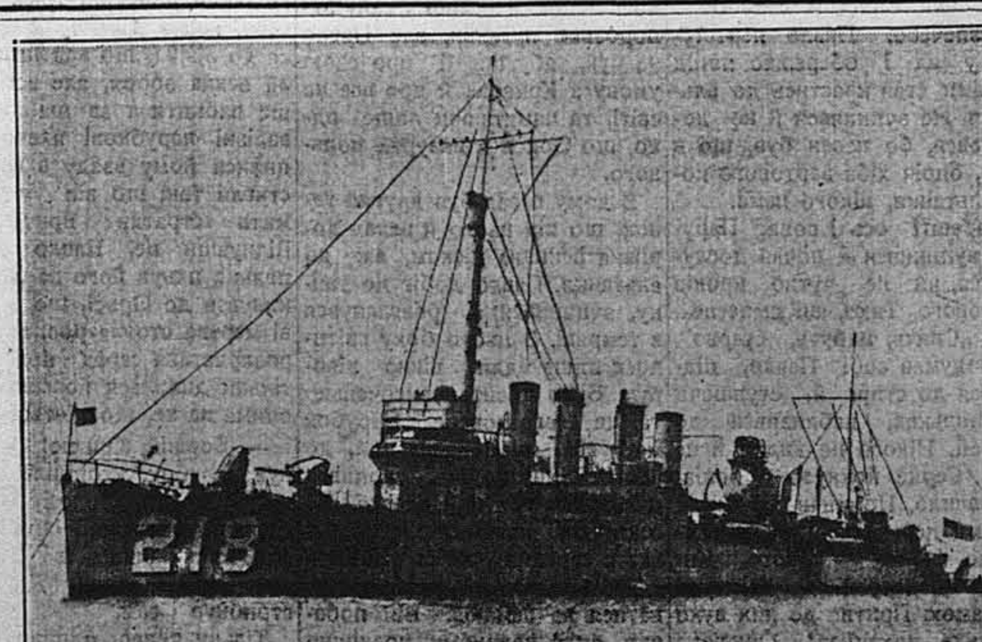
Шведський часопис „Афтонблядет", що заступає німецький напрям, подає дуже цікаву кореспонденцію з Берліна, в якій обговорюються ріжні можливости відносно побіди над Анґлією. Усі ті думки походять з німецьких військових кол. Отже вони такої думки, що дотеперішній перебіг війни з Анґлією виказує, що Німеччина не є в силі побідити Анґлію при допомозі самої повітряної фльоти. Тільки тоді, кажуть вони, буде можна змусити Анґлію до згоди на мир, коли німецькі війська вступлять на анґлійську землю. Знову невтральні кола тої думки, що Німеччина числить на те, що коли німецькі налети осягнуть вершок, тоді Анґлія запропонує замирення. Інакше треба буде Німеччині напасти на Анґлію з армією, а як це їй не вдасться, чи буде неможливе, так треба буде змагати до побіди через повітряні напади і бльокаду Анґлії Іншого виходу для неї нема. Це вказує, що Німеччина не така вже певна побіди над Анґлією, як це було в перших днях по її побіді над Францією.

БРИТІЙЦІ БОМБАРДУЮТЬ НІМЕЦЬКІ ФАБРИКИ, ЗАХОВАНІ В ЛІСАХ

З британських воєнних комунікатів виходить, що Анґлія сконцентрувала тепер свою увагу на нищення німецьких фабрик, що розміщені по густих лісах у ріжних частях Німеччини, як в Бадені, Гарц, Турингії й в Ґрінневальд, що положений під самим Берліном. Усі ті ліси є тепер сильно бомбардовані. Експльозії вказують, що в тих лісах є теж склади амуніції й ріжних вибухових матеріялів. Британці нищать теж електровні та ґазовні. З того, що світло від вибухів і вогню було видно на десятки миль від бомбардованих місць, можна вносити, що завдані шкоди були величезні.

ДАЛІ АТАКУЮТЬ СТОЛИЦЮ

Головна увага німецьких летунів ще далі звернена в першу чергу на Лондон. Пробують дістатись до британської столиці кільна разів денно, але рідко коли вдається якомусь летунові продертись через оборонну лінію.

ПРОДАЛИ БРИТАНІЇ.

Таких 50 контрторпедовців продали Злучені Держави Великій Британії в заміну за віддання їм британських баз на 99-літню аренду.

На образку 1,200-тоновий контрторпедовець „Парот", що був збудований в 1920. році й може робити на годину 35 вузлів.

ГІТЛЕР КАЖЕ, ЩО ПРИГОТОВАНИЙ НА ДОВГУ ВІЙНУ

БЕРЛІН. — Для чужинецьких кореспондентів було великою несподіванкою, коли їх в останній хвилині повідомлено, що буде говорити канцлер Гітлер в „Шпортпаляст" в Берліні при отворенню Другої Воєнної Зимової Допомогової Кампанії. З того видно, що це держано в тайні. Гітлер говорив з памяти. І, як описують американські кореспонденти, говорив то жартобливо, то з їддю, зверненою в сторону Анґлії й її провідних людей, зокрема премієра Чорчіла і Купера, міністра інформацій. Заповів британцям, щоб вони тим не журились, що він ще не є в Анґлії. Казав, що він уже іде . . . Далі заявив, що Анґлія рахується з тим, що війна триватиме три роки, заки Німеччина буде побита. Та, казав Гітлер, він це передбачив давно й вже давно доручив маршалові Ґерінґові приготовити Німеччину на пять років війни.

Не говорив про знищення імперії.

Американські кореспонденти підкреслюють, що вправді Гітлер загрозив, що якщо британці далі продовжуватимуть нічні напади на цивільне населення і бомбардувати безборонні міста, то він „цілковито розторощить анґлійські міста", то проте ні словом не згадав за „розторощення британської імперії", про що давніше говорилось. З того вони вносять, що Гітлер таки далі надіється, що йому вдасться наклонити Анґлію до замирення.

Далі проти торговців війною.

Це враження можна мати ще й з того, що Гітлер концентрував атак на „плютократів" і „торговців війною", що думають тільки про зиски, а не про нову систему життя, яку хочуть завести Німеччина і Італія.

Все хотів „згоди"...

Далі казав Гітлер, що він все бажав жити в згоді з Анґлією. Але тепер прийшов до переконання, що треба боротись, поки одна зі сторін не вийде цілковитим побідником. Він певний, що тим побідником буде Німеччина, та що „британські плютократи" не будуть довше диктувати, чи німці мають пити каву, чи ні. . . І не будуть більше виставлювати 450 міліонів людей на голод — з примхи якогось плютократа . . .

ҐЕБЕЛЬС ТЕЖ ПОПИСУЄТЬСЯ.

БЕРЛІН. — Німецький міністер пропаґанди, д-р Й. Ґебельс, говорив про німецьку зимову допомогову акцію. Казав, що зібрано на вулицях 681,-000,000 марок, себто більше ніж минулої зими. Казав далі, що німці жертвують кожного тижня 25 міліонів марок на зимову допомогу, себто тільки, скільки виносить кожного дня воєнний британський недобір. І стільки, казав злобно Ґебельс, скільки британські плютократи висисають з найбіднішого населення, що мешкає в побудованих ними закамарках. При кінці говорив Ґебельс ще й про інші жертви, зложені на Червоний Хрест і добродійні орґанізації.

АНҐЛІЯ ЗРОСТАЄ В СИЛУ З КОЖНИМ ДНЕМ.

ЛОНДОН. — Таке заявив британський премієр Винстон Чорчил, витаючи новий контингент канадійських вояків, що приплили з Канади, щоб боронити імперію.

ПРО НАПРУЖЕННЯ МІЖ СОВЄТАМИ І НІМЕЧЧИНОЮ.

БУДАПЕШТ. — Не перестають кружляти поголоски, що таки існує непорозуміння між Совєтами і Німеччиною. Так є, що Мадярщина зібрала великі воєнні сили в Карпатській Україні, зокрема біля Ужгороду. В Карпатській Україні мають бути вже німецькі частини, що мають відійти на румунсько-совєтську границю.

СОВЄТИ ПОКЛИКУЮТЬ НОВІ РІЧНИКИ.

МОСКВА. — Те, що Совєти „окружені капіталістами", та що міжнародня ситуація дуже складна, бо світ замішаний в другу „імперіялістичну війну", є причиною, що Совєти покликали до військової служби тих, що роджені в 1920 році й в перших 8 місяцях 1921 року, а також і тих з 1922 року, що покінчили свою науку. Військовий орґан каже, що Совєти окружені капіталістами і тому треба, щоб всі горожани були добре обзнакомлені з воєнним ділом.

МАНЕВРИ В УКРАЇНІ.

МОСКВА. — Чужинецькі кореспонденти звертають увагу на щойно відбувшіся маневри на заході, себто в Україні, під проводом маршала Семена Тимошенка. Подають, що в Києві роблено спеціяльні вправи з протилетунською артилерією, що боронила місто перед літаками, що скидали бомби в самому центрі міста.

"SVOBODA" (UKRAINIAN DAILY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holodays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy	
На рік	$6.00	One year	$6.00
На пів року	$3.25	Six months	$3.25
На три місяці	$1.75	Three months	$1.75
Число з суботи (з англійською частиною):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.00	One year	$2.00
На пів року	$1.25	Six months	$1.25
В Джерзі Сити і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$9.00	One year	$9.00
На пів року	$4.75	Six months	$4.75
На три місяці	$2.50	Three months	$2.50

За оголошення редакція не відповідає.

Письменний текст оголошення мае бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

„ЕПОХАЛЬНА ПОДІЯ"

Не дивлячися на те, що речники Німеччини й Італії заявляють, що умова Британської Імперії й Злучених Держав про обміну контрторпедовців за оборонні бази не представляє великої події, світ певно погодиться з думкою президента Рузвелта, що це є епохальна подія.

Як каже президент Рузвелт у своїм посланію до конґресу, американський уряд передав анґлійському урядові 50 старих контрторпедовців, а зате дістав в аренду на 99 літ 8 морських і летничих баз на Атлянтійському океані від Нової Фунляндії на півночі до Британської Ґвінеї на полудні. Завдяки цій умові Злучені Держави будуть мати на сході ланцюх оборонних пунктів перед евентуальним нападом із сходу. Зате вони втратять 50 старших контрторпедовців, котрі для Анґлії можуть придатися для скріплення морської оборони перед Німеччиною. Кромі віддання баз Велика Британія зобовязується Злученим Державам ніколи не здавати ворогам ні затоплювати своєї фльоти, ґарантуючи в цей спосіб Злученим Державам, що віддані Анґлії американські кораблі не будуть ніколи вжиті проти Америки.

Подія маркує нову епоху в історії світа тим, що вона мимоходом підчеркує, що Атлянтійський океан перестав уже бути самим своїм простором певною обороною для Америки перед можливим нападом зо сходу. Рівночасно вона признає, що такою захороною була властиво досі британська фльота, а рівночасно й те, що ця фльота нині не зовсім вистарчає та потребує допомоги з боку Америки.

Епохальним є теж признання з боку Злучених Держав, що навіть держава такої величини й економічної сили не може нині чутися безпечною перед можливими нападами великих державних комбінацій. Коли Німеччина зробила воєнний союз з Італією, коли вони загорнули під себе велике число досі незалежних держав, коли вони порозуміваються з Росією й Японією, в такі часи ні Британська Імперія ні Злучені Держави не чуються безпечними, стоячи зовсім самостійно. Який рік тому Британська Імперія думала про якесь обєднання з Францією, навіть про спільну французько-анґлійську імперію. Заки до такого обєднання прийшло, Франція заломилася в війні й перестала існувати як вповні незалежна держава. Супроти цього можна розуміти поспіх, з яким тепер наладжується порозуміння між Британською Імперією й Злученими Державами.

Це порозуміння звернене виразно проти Німеччини й її союзниць. Німеччина пробує ослабити вагу події, представляючи її за незначну. Глибоко в серці й Німеччина відчуває далекосяглість цього факту.

ЧИМ ТРИМАЄТЬСЯ СССР?

Відповідь на повище питання може бути лише одна, тимже самим, чим трималась і царська Росія: силою хижацтва. Може видаватися справді наскрізь неімовірним, а навіть просто несамовитим, щоб держава, яка проіснувала кільки віків і протягом останніх місяців навіть поважно збільшила свою територію і число населення, не мала ніякої здорової основи свого розвитку і ніяких господарських чи політичних оправдань свого існування. Але це є дійсно так, і коли цього раніше не розумілося, то лише тому, що значіння національного чинника в житті та взаємовідносинах держав не було в цілій мірі відоме.

Значіння національного чинника було вирішальним вже протягом світової війни, але переможні великодержави не хотіли його визнати, бо не хотіли визнати утворення нових національних держав на руїнах старої Росії, їх союзниці. Новіж держави на руїнах Австро-Угорщини були, як відомо, утворені не після національної засади. Політичний розвиток Европи по світовій війні свідчив безперечно про те, що не старі суспільні засади „рівности, волі і справедливости", які кождий розумів так, як йому подобалось, були вирішальними, а нова національна засада. Засада самоозначення нації, її державна незалежність на власній етноґрафічній території.

Повстає справді питання, чи існування СССР не порушує, а навіть руйнує, теорію вирішальности національного чинника. Так, але лише позірно. Перемога західних великодержав в світовій війні порушила також національну засаду в середній Европі, але лише на двадцять років. На якийсь час спроможеться стримати Московщина подібний похід національно-державної засади на схід, покаже найближча будуччина. Довгим цей час очевидно ні в якім разі не буде, а може й буде дуже коротким. Національної засади не було порушено на довгий час, як ми знаємо, тим, що при розбитті ЧСР збільшила трохи свою територію Польща, національні відносини в якій були без порівнання гірші ніж в Чехословаччині. Не перечить остаточно слушности національної засади й те, що коштом Польщі та Румунії збільшився й СССР.

Ми не повинні також забувати того, що доки триває війна, доти процес творення нових національних держав чи зникнення їх не припиняється навіть тимчасово. Це відноситься в повній мірі також і до націй замкнених в межах СССР. До тогож всі нації не можна міряти одною міркою, хоч і можна прикладати до всіх тужсаму загальну засаду. Але кожна нація є наскрізь своєрідним орґанізмом, що розвивається в окремих умовинах, то московську націю можна уважати більш ніж „своєрідною", її можна уважати в значній мірі виїмковою.

Як в рослиннім так і в тваринним світі є осібняки, що належать до давно минулої доби, але спромоглися наслідком тих чи інших обставин полишити поза межами загального розвитку, пристосовуючись всеж до нього. До таких виїмків належить безперечно й московська нація. Свого внутрішнього, о р ґ а н і чного, нормального розвитку вона безперечно не має. Суспільна структура московського „громадянства" зазнавала розуміється деяких змін, але це ніколи не виповнювало безодні, яка все відокремлювала „нарід" від „панів". До панівної „дворянської" м о с к о в ської кляси прилучалися нечисленні справді елементи і з міщанського, і з селянського стану, і з підбитих націй, а навіть з чужинців, наприклад, прибалтійських німців, але вони не творили ніколи якогось орґанічного звязку поміж нижчою клясою, чи чужою нацією, з якої вийшли, та „російською інтеліґенцією", а розпливались в ній. Ця „інтеліґенція" досить нечисленна, у відношенні до маси московського і немосковських народів, була досить численною абсолютно, щоб витворити „російську", навіть не московську, „культуру", себто сотворити на спині поневолюваних і визискуваних народніх мас деякі вартости з обсягу науки, мистецтва і т. і., що з цими масами майже нічого спільного властиво не мали, і для них в кожнім разі полишилися цілком чужими. До старо-римського громадянства збудованого на невільницькій праці, чи до февдально-кріпацького зперед трьох соток років в Европі, російське „громадянство" було в кожнім разі подібніше ніж до новітнього е в р о п е й ського. Б о л ь ш е вицька „революція" змінила в цім відношенні дуже мало, а в кожнім разі на ґірше. Партійна і советська бюрократія разом з „знатними людьми" відгорожена від народніх мас не менше ніж стара „інтеліґенція", це визнає і на це даремно скаржиться часом і сама советська преса.

В цих прикметах московської верхівки полягає її сила й її неміч. Ця панівна кляса з царською чи большевицькою оліґархією на чолі не потрібує дбати про ніщо окрім ширення московського хижацтва; вона не має ніяких обовязків супроти власного народу, отже й не потрібує додержувати якісь зобовязання супроти інших націй, вона вільна від всіх норм міжнароднього права, моралі чи справедливости. Її злочини на ній не мстяться, бо вона внутрішнього тривалого національного розвитку не має. Большевицький уряд не відповідає за царський, а Сталін не відповідає за Леніна чи Троцького, також само, як той, хто знищить Сталіна, за нього відповідати не буде. Це товариство з дуже обмеженою порукою, яким є большевицька оліґархія, відповідає перед московською панівною ксатою лише за розвиток експанзії московського хижацтва, яке властиво й імперіялізмом означити не можна, бо він має всюди широку національну основу і поруч з деякими часом руїнницькими має й творчі елементи. Московська нація має від московського хижацтва дуже мало користи, не багато більше того, що ріжнить її від поневолених націй і спонукує зносити вікове невільництво на славу московського „імперіялізму".

Віковому існуванню цеї потворної держави сприяло у великій мірі її ґеополітичне положення. Новітня Московщина не потрібувала властиво ніколи провадити війни на два фронти. Оборонена з півночи і півдня морем мала Росія на сході безмежні простори, що не сприяли повстанню в її сусідстві якоїсь могутньої держави.

Тепер московський уряд ґотується не лише скріплюючи свій терористично-мілітарний апарат панування над поневоленими націями, а й намагаєсь розвинути орґанічно московський націоналізм. Момент для цього сприятливий, бо московський уряд може похвалитися перед московськими імперіялістами дуже поважними здобутками свого хижацтва. Але протягом двадцяти років свого панування не спромігся він сотворити якихсь тривких основ для розвитку московського націоналізму, не спромігся ані трохи вирівняти безодні, яка відокремлює панівні московські верстви від московського народу.

Наскрізь штучна, брехлива і суперечна дійсности большевицька „ідеольоґія", партійно-бюрократична структура цілої держави і „громадянства", та система перемішування москвинів з поневоленими націями з метою їх московщення, являються непереможними перешкодами для витворення масового московського націоналізму, що міг би бути основою новітньої національної армії. Збільшення советського населення о 23 міліони нових чужонаціональних невільників становища московської оліґархії ані трохи не поліпшує.

Цілу марність намагань московського уряду перетворити московські горди в новітню націю доводить найкраще те, що большевики звертаються все більше до „славетних" военних та інших традицій царської Росії, армія якої всеж могла не лише дати собі раду з Фінляндією, а й триматися три роки світової війни проти осередніх держав. Але большевики надто основно зруйнували всі основи старої Росії, щоб мати спроможність збудувати щось на її руїнах. Хижацтво лишається єдиною основою існування СССР. Молотов жадає вже, стиха ще справді, Карпатської України і права вільного проходу советської фльоти через Дарданелі. Чи дадуть Німеччина й Італія далі компромітувати с е б е дальшими ширеннями московського хижацтва — побачимо. Але це нас не обходить. Для нас важне те, що поневолені нації СССР, з Україною на чолі, бороняться проти московського хижацтва і будуть далі боронитись.

К. Волинський.

ЗАВЕРТАЮТЬСЯ КОЛЕСА ІСТОРІЇ

Війна між Німеччиною й Анґлією розгорілася на добре. Нема вже цофання, зате чули ми кількаразовий зазив з Анґлії до боротьби аж до перемоги. Отже чуємо віру в перемогу. Та факти показують, що віра вірою, а дійсність може бути інша. От Анґлія зрікається своїх фльотних баз на користь Злучених Держав. Тим вона засвідчує в першу чергу те, що ніколи не вмішається у війну проти Америки. Далі важне те, що твориться спільна оборонна Канадійсько-Американська Рада, а тепер маємо ще одну, дуже важну подію: передання Анґлії 50 американських военних кораблів, контрторпедовців. Усе те вказує, на тісний американсько-анґлійський союз.

Над цими фактами призадумується Марк Соливан, вашингтонський кореспондент нюйорської ґазети Геральд Трибюн, і приходить до цікавого висновку. Він каже, що все те вказує, що Анґлія постепенно приготовляє перенести свій осередок до Америки і створити тут центр усієї британської імперії. „Колиб Анґлія була переможена, це не значить, що Британська Імперія пересталаб існувати" — міркує Соливан. „Ще таки залишиласьби Канада, Австралія, та й інші британські землі й вони таки становилиб цілість. Столицю Анґлії перенеслиб до Канади, а з нею й ті ріжні символи, що творять одність Британської Імперії".

Марк Соливан звертає увагу, що не ходить тут про самі матеріяльні, такби мовити, фізичні символи цієї нації, а більше про духові. Бож в Анґлії виробилися форми свобідної думки, демократичної форми правління, законодавство, що дало підставу й американському законодавству, а з тим і ціла традиція анґльо-саксонська, що розповсюднена тепер в Канаді й Злучених Державах та в інших краях, що стоять під впливом старої Анґлії. Отже все те перенесеноб тепер у цілости в Західню Півкулю, а Злучені Держави сталиб спадкоємцем цілої цієї культури, хоч фізичною столицею булаб Канада.

Знову будчність цілої земної кулі представляє Марк Соливан так:

Половина світу, отже ціла Східня Півкуля, попалаб під владу тоталітарних систем. Значить від Камчатки та японських островів аж до берегів Портуґалії, запанувалиб диктатори. Азія й Африка становилиб одну цілість з Европою під диктатом теперішних вождів. А система волі знайшлаб пристановище в Західній Півкулі, значить коротко в Америці.

Так представляє собі повоєнну систему Марк Соливан. Але щось подібне звідомляє й телеграма „Асошіейтед Прес" з Лондону. Кореспондент цієї пресової аґенції покликується на розмови з дипльоматами й каже, що там вірять у тісну приязнь між Америкою й Анґлією просто з таких причин: Ні Америка ні Велика Британія не мають ніякого сильного приятеля в світі. Зовсім природно, що самотою вони не можуть дальше залишатися. Отже сама конечність звязків та співжиття приводить їх до розуміння тісного політично-військового союзу. Колиж так відносини розвиваються, то чому не приступити до цього союзу вже тепер, коли конечність наглить?

Про можливість спільноти інтересів між Великою Британією й Злученими Державами писали вже нераз ґазети в Злучених Державах та Канаді. Варта слідити за розвитком цього способу думання, що зродився під впливом конечности, не зважаючи на те, що в минулому столітті Анґлія й Америка часто ворогували зо собою, ба навіть у початках воювали з собою. Тепер повертається колесо історії в другу сторону, а колишні кольонії можуть дати захист матірній культурі й духовій спадщині. Все те вказує, яку важну ролю відграє в критичній хвилині колишня еміґрація для допомоги колишній батьківщині.

БОМБАРДУВАННЯ ЛОНДОНУ. — Велика яма, зроблена німецькою бомбою в середині Лондону.

С. ЧЕРКАСЕНКО.

ПРИГОДИ МОЛОДОГО ЛИЦАРЯ

РОМАН З КОЗАЦЬКИХ ЧАСІВ

ТОМ I.

(25)

— Та ззадуж і чекай, бо з другого боку яр глибокий.

— От бач, — добре, що сказав, а то був би вперся. Щасливо!...

Запорожець пірнув у пітьму, а Павло потиху, щоб не звернути уваги, коли ненароком хто зустрінеться, обійшов старостянський двір і пішов попід частоколом. Він знав, що невеличка деревяна, але дуже гарненька, альтанка, стоїть аж у глибині саду, й від палацу до неї веде широка доріжка, облямована з обох боків кущами. Через частокіл крізь дерева він світла не помічав, — виходить, вартовий вартує в темряві, якщо не спить пяний. Серце парубкові стукало, як молотом; він не боявся, та і взагалі не думав про себе, але страшенно тріожився, що може опізнитися, що польний з пяного глузду знову забажає, щоб йому приведено було Орисю, — що тоді?... Ах, навіщо він згодився чекати!... Ну, та чорта з два! він і в палац добудеться, власними руками задавить проклятого пана!...

Обійшовши сад, він дійшов до яру й прислухався. Тихо й темно було довкола, тільки від староства чувся глухий, пяний гамір, пісні й музика. Павло вхопився за одного із стовбців огорожі й потряс ним. Задріжала огорожа під дужими руками, й він побачив, що з цим мороки буде небагато. Не роздумуючи довго, вперся однією ногою в землю поперед себе, другу відставив назад, з усієї сили потяг стовпа до себе й вивернув з ґрунту, далі притиснув його до землі; за стовпом похилились по обидва боки й вязані поперечками частини діловання. Вихід із саду було забезпечено. Павло переступив у сад і обережно попід кущами став крастись до альтанки. Не зупинявся й не дослухався, бо певен був, що в саду, опріч хіба вартового коло альтанки, нікого нема.

Нарешті ось і вона. Парубок зупинився й почав дослухатися, чи не чутно кроків вартового. Тихо, ані шелесне...

— „Спить, мабуть, стерво", — подумав собі Павло, підкрався до стіни й, ступаючи навспиньках, наблизився до дверей. Нікого не видко й не чути. Серце йокнуло й болізно занило. Помацав руками й ногами перед сходами на землі, по сходах — нікого. Кинувся до дверей — замкнені на замок. Притис до них вухо й стиха покликав: „Орисю!... Орисю!..." Тиша. Покликав гучніше, прислухався: ані-телень... Ледве втримав шалений рик, що дерся йому з горла. Зціпив зуби й стис кулаки до болю в нігтях. Озирнувся в темряві, як безумний, і, вже не звертаючи уваги на небезпеку кинувся бігти доріжкою до палацу.

— „Пугу! пугу!" — розітнулося луною в темному саду запорозьке пугання, але Павло не чув, забувши й про свою умову з Кригою, й про все на світі, та памятаючи лише одно, що Орися в пазурях польного.

З дому в сад був другий ґанок, що від нього й вела доріжка всипана піском, аж до альтанки. Павло добіг до ґанку, зупинився й розглянувся в темряві. З цього боку світилося лише єдине вікно ліворуч. Було досить височенько та ще заґратоване. Парубок метнувся, як божевільний, до нього, підскочив, ухопився руками за ґрати й здерся на підмурик ногами. Зазирнувши в середину, ввесь обімлів і ледве вдержався, щоб не зірватися на землю... Він побачив, як у великому, розкішно прибраному покої Орися борсалася, пручалася з останніх сил у дужих руках пяного гетьмана. Кров бурхнула в голову Павлові. Схопившись обома руками за ґрати, він скажено, з усієї скільки було, сили, рванув до себе й вирвав вікно із стіни з лутком, кинув його набік на землю й блискавицею вскочив до покою. Польний почувши тріск позад себе, кинув дівчину й метнувся до ліжка, що над ним висіла всяка зброя, але встиг лише вхопитися за шаблю, як залізні парубкові пальці вчепилися йому ззаду в горло й стисли так, що він у туюж мить стратив притомність. Відчувши це, Павло розняв пальці, пхнув його на ліжко й кинувся до Орисі, що ні жива ні мертва стояла розпатлана й розхристана серед покою та тільки дивилася переляканими очима на те, що діється.

— Боржій, Орисю! — шепнув парубок, ухопив її за руку, підвів до пролому в стіні, підняв і обережно спустив у сад, вихилившись із діри й тримаючи за руки. Далі вистрибнув і сам.

Тільки тепер, опинившись в саду з Орисею, згадав про умову з Кригою, алі ніколи було погукати. Він ухопив дівчину на свої могутні, ще тремтячі з напруги, руки й побіг чим-дуж доріжкою, ніби не людське тіло, а вівсяного снопа ніс перед себе.

(Дальше буде).

З ДНЯ

ОЧОРНЮВАННЯ УКРАЇНСЬКОГО ІМЕНИ.

На восьмім конґресі Ліґи Української Молоді Північної Америки делегати загально стверджували, що внаслідок певної ворожої пропаґанди широкий американський загал звязує українське імя з націзмом і гітлеризмом.

Особливо в останніх часах появляються в ріжних видавництвах вперті напади на всіх американців українського походження. В тих нападах певні таємні сили без розбору характеризують усіх українців, а американських зокрема, як націстів, можливих саботажників, та „аґентів Гітлера".

ДЕ ПРИЧИНИ?

Буває деколи, що видавництва, які друкують наклепи на українців, є жертвами хибних інформацій. Але ці сили, що достарчують тих інформацій, мають виразну і точно означену ціль: шкодженням українським визвольним змаганням помогти Сталінові врятувати його тюрму народів — Совети.

Це не сліпий припадок, що в день українського конґресу в Вашинґтоні появилась очорнююча стаття в Ню Йорк Таймс, а в день конґресу Ліґи Української Молоді появилась ще гірша стаття в „Пі Ем". Скриті злочинні сили стараються огидним очорнюванням ослабити всякий виступ американських українців і в корені підорвати їх заходи помогти братам у старім краю визволитись з московського ярма.

СВОЇ ЗЕМЛЯЧКИ.

На жаль дуже часто ті сталінські аґенти користуються услугами наших таки землячків, які мають свої особисті мізерні порахунки з певними особами чи цілими орґанізаціями. Ті землячки з великою запопадливістю достарчують сталінським аґентам „доказів", що мовляв, ось така українська орґанізація, чи її провідний член, є „фашистом", „націстом", чи навіть чужим „аґентом". Думають ці нещасні землячки, що в той спосіб осягнуть двояку ціль: знищать ненависного суперника, а себе вивищать в очах влади.

Фактично вони помагають сплітати шнурок, що може колись впасти на їх власну шию. Коли впадуть ті орґанізації, яких вони обвинувачують нині, лють сталінських аґентів обернеться проти них самих. Вже нині появляються часті статті в яких кидають тяжке тавро поголовно на цілу українську суспільність в Америці.

УЛЮБЛЕНИЙ АРҐУМЕНТ.

Улюбленим заключенням наших землячків є те, що коли зо всіх сторін появляються обвинувачування, значить „щось у тім є". Фактично ці обвинувачування є нічим іншим, тільки кількакротним побільшенням тих сплітoк, які вони колись самі пустили на здогад у світ. Але скриті аґенти Сталіна підхопили ті сплітки, побільшили їх у сотню разів та повернули їх назад у другe вухо самих землячків. А землячки зараз закричали: „Хіба ми не говорили!" Ось і цілий „доказ".

Наведемо приклад, що варт арґумент — „коли інші говорять"? Москвофільська газетка „Карпатска Русь", що виходить в Йонкерс, Н. Й., в своїм числі з 20 серпня ц. р. називає скрентонську „Народну Волю" „фашистівською" та „націстичною". Вона дословно пише:

„О роботі тих панков на Лемковщині у нас есть дост приватних відомостей. Робота их заключатся в том, штоби вибити в лемков ненависне „москвофилство" и лем том „роботом", том „просвітом" хваляться галицко-украинськи фашисти гитлеровци. Пише скрентонска запомогова „Народна Воля"..."

Тут наступає уривок зо статті „Народної Волі", як доказ її „гітлерівства", а далі такі завваги: „Тут маме найлпший доказ, як галицко-украинске фашисти, слуги Гитлера, ошукують тих своїх запомогових членов".

Ось і маєте вартість засади — „коли люди говорять, значить мусить бути в тім щось правди".

ПОМИЛКИ.

Безперечно, деякі наші орґанізації і провідники робили певні помилки. Алеж підкреслюємо в сотий раз — помилки на світі це зовсім природня і конечна річ. Люди не є досконалі. Коли вони щось роблять, мусять деколи помилитись. Всі на світі помиляються. Хіба не помилялись американські, чи анґлійські або французькі політики рік тому взад. Багато з того, що нині пишуть і говорять покажеться помилкою завтра. Як на це зарадити? Хіба зо страху перед помилкою затиснути губи і мовчати та нічого не говорити і не робити?

Помилялись і наші деякі провідники. Але чи з того виходить, щоб тепер, борючись з націзмом, кидати злочинні обвинувачування на тих людей, які здавна заявлялись за так званий „демократичний табор"? Таких злочинними обвинуваченнями можна справити також чималу сатисфакцію тим німецьким колам, які віддавна хотіли викликати в міжнародній політиці таке переконання, начеб на розвязку українського питання вони самі мали монополь.

Це наші землячки-обвинувачі повинні добре взяти під розвагу. Бо аґентам Сталіна на всякі демократії наплювать. Вони нищать того, хто підкопує підмурівки тюрми народів — Советів.

ВИГЛЯДИ РУЗВЕЛТА ДОБРІ

ВАШИНҐТОН. — Голова Демократичного Національного Комітету, Флин, мав побачення з президентом і сказав йому, що на основі вісток з ріжних сторін його вигляди на поновний вибір на президента є добрі.

ЗАЛІЗЗЯ ДЛЯ ЯПОНІЇ. — Японський корабель вантажить старе заліззя в порті в Сан Франсіско. Президент Рузвелт недавно заборонив вивіз заліззя кращого ґатунку.

З ЖИТТЯ УКРАЇНСЬКИХ ГРОМАД І ОРҐАНІЗАЦІЙ

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА.

Розбудова української кредитової орґанізації.

Історія поодиноких народів вказує нам, що тільки народи з повною господарською незалежністю мають і повну політичну волю.

Це відноситься теж до поодиноких людей. Бо тільки людина з повним господарським обезпеченням почуває себе незалежною і може принести більші користи свому народові.

Ось тому повстали наші великі допомогові орґанізації, щоби обезпечити наших людей на випадок смерти. А на місцях творить наше громадянство кредитові інституції, які мають обезпечити наших людей на життя, себто дати їм спромогу купити дім, фарму і який бізнес.

До таких кредитових інституцій належить теж Українське Будівельно - Позичкове Товариство у Філядельфії.

Яке значіння має це товариство для наших людей?

Перше й найголовніше його завдання, це дати нашим людям морґедж (гіпотеку) на закупно реальности з тим застереженням, що купуючий реальність знає відразу, що цього морґеджу ніхто не зажадає за три чи 5 років, бо він розложений на довгі місячні рати на протязі навіть і 20 років. А коли зайде потреба, чи якась надзвичайна подія, то директори свого товариства не дадуть реальности продати, але зроблять усі можливі заходи для допомоги.

Ось тому кожен українець, який вже є, або хоче стати власником бизнесу, дому чи фарми, повинен негайно стати членом Українського Будівельно - Позичкового Товариства у Філядельфії. І тим обезпечити себе не на випадок смерти, але для незалежного господарського життя.

Кожного понеділка в домі Горожан при 847 Н. Френклин вул. Уряд товариства дасть кожному усі інформації. І можна теж звертатись письменно на адресу секретаря:

W. GALLAN
1134 Atwood Rd., Philadelphia, Pa.

Без огляду на те, які Ваші думки, зайдіть особисто на збори товариства, а там здивуєтесь, скільки заощадите гроша, затягаючи позичку в своїм товаристві, або які високі відсотки дає товариство тим, які хочуть щадити.

Д-р Володимир Ґалан.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

БРУКЛИН, Н. Й. Тре-квартальні збори Тов. ім. Богдана Хмельницького під Покр. Пресв. Тройці, від. 158., відбудуться в суботу, 7. вересня, в 8. годині ввечір, в Укр. Нац. Домі. 216-218 Ґренд ул. На ті збори обовязком є кожного члена прийти. — М. Сторожук, предс.; В. Костів, кас.; М. Баглай, фін. секр.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПО ВАКАЦІЯХ — ДО ШКОЛИ!

В церкві, в товариствах і багато інших місцях чуємо тепер зазиви, звернені до родичів:

Посилайте свої діти до української школи! Дайте змогу навчитись дітям рідної мови, історії, пісні.

Хто розуміє вагу школи, той певно не дивується та таким закликам, а навпаки ті зазиви бере сам до серця і повторяє їх дуже часто іншим родичам. Робимо це рік річно особливо під кінець вакацій, коли ось — ось шкільні двері відчиняться і тисячі дітей лавою підуть до школи, пічнуть свою працю по всіх майже громадах, де живуть наші люди. В деяких наших школах будуть знову вчити як минулими роками світські люди, а в деяких сестри Василіянки.

Як одна з матерей, я не сумніваюся, що всі вони мають найліпшу волю навчити наших дітей як найбільше, хоч може не все їх праця видає такі овочі, яких вони собі бажаліб. Багато людей за це обвинувачує родичів, а ще інші вчителів.

Безумовно праця в наших вечірніх школах дуже важка хочби тому, що діти, перемучені у прилюдних американських школах, прямо не можуть уважати в школах українських. Через перевтому діти, за деякими виїмками, теж і нерадо ідуть до вечірньої української школи. А хоч і йдуть під натиском родичів, то їх наука силувана, й тому не може мати того успіху, якого родичі і учителі хотілиб. Тому ті громади, в яких заложено цілоденну українську школу, повинні такі школи повітати з правдивою радістю і їх всіми силами поперти. З таких шкіл безумовно буде велика користь для нашої дітвори як і для загальної справи.

На жаль по всіх наших громадах неможливо мати цілоденні школи, тому й вечірні школи мусять у нас існувати і продовжати дальше свою працю. Однак відповідно до нашої спромоги ми, як родичі так і вчителі, старайкося в дечім змінити наші методи. Як мати кількох дітей і бувша вчителька, маю дещо досвіду щодо науки в наших школах. Не хотілаб тим нікого вразити, але з другої сторони хочу висловити це, що лежить мені на серці, а іменно, що наші учительки замало звертають уваги на національну сторону виховання. Зовсім певно, що попри іменини чи уродини, які вони влаштовують настоятелям, булоб зовсім на місці, колиб наші школи влаштовували і маленькі національні свята як наприклад у честь Т. Шевченка, Франка, чи з нагоди Листопадового зриву. Це булоб дуже корисне, особливо по малих громадах, де старші таких свят не роблять. Національна сторона виховання є дуже важна, бо в ній міститься свідомість пошани до своєї церкви, до народу, з якого дитина вийшла, до його традицій та звичаїв. Бо що значить, коли хтось вміє добре читати і писати по українськи, а не є свідомий культурних цінностей українського народу?

Влаштовуючи національні вечірки, наша дітвора має найкращу нагоду вивчити деякі поеми наших поетів. Пригадую собі тому кілька років як один хлопчина з Ню Йорку деклямував на концерті Шевченка „Мені однаково", а віддав це зтаким чуттям, що мені здається він не забуде цеї поеми до смерти. Врешто такі ґенії як Шевченко чи Франко заслугують, щоб їх наші школи шанували, бо й Америка повинна знати про таких велитів духа.

В краю, де були перешкоди, то їх якось поконували, а святочні сходини чи концерти таки в наших школах відбувались. А щож доперва тут? Таж ніхто нам цього робити не боронить.

Коли вже мова про нашу школу, то думаю тут буде на місці згадати дещо про кооперацію між родичами і учителями. Така праця як учителів і родичів має дуже багато спільного зо собою, тому між ними мусить бути порозуміння. Коли дитина нарікає на вчителя, то часто родичі беруть сторону дитини, не провіривши справи. Це в засаді зле, бо родичі хочби і знали, що учитель робить помилки, не мусять про це дитині казати, а поладнати ту справу поза її плечами. Та як би воно не було, ми родичі старaймось як про школи так і про це, щоб ті школи не світили пусткою. Школи українські є нам потрібні і де неможливо вдержати цілоденних, там повинні ми вдержати хоч вечірні. Тим школам даймо змогу не лиш існувати або нидіти, але й розвиватись. Не забудьмо, що школа це святиня, де наші діти пізнають нашу культуру, нашу традицію і там вони віднайдуть себе самих.

Часто наші родичі оповідають дітям, як то вони в краю босо ходили, а діти виховані в місті набирають враження, що наш край, то якісь джунґлі тай перестають інтересуватись ним. Не розумію, чому то не оповідати дітям дещо з української славної історії з визвольних змагань України, з героїчних подвигів з недавнього минулого. Памятаймо, що коли хочемо, щоби був слід по українському імені в Америці й по нас, то попираймо наші школи.

Марія Демидчук.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

WILKES-BARRE, PA. The St. John Baptist Society, Branch 223, will hold their monthly meeting at the St. Peter & Paul Ukrainian Church Hall, Sunday, Sepc. 8, 1940. Mr. John Choley urged that all members be present or they will be fined according to the constitution. Fin. Secretary Theo. Hrynkiw urged that all members be paid up or they will be suspended from the Brotherhood. Come one, come all! — John Hrececin, Rec. Sec.

БОСТОН, МАСС. Тов. ім. Ев. Коновальця, від. ч. 238., відбуде звичайні місячні збори в неділю, 8. вересня, в церковній гали, зараз по відправі. Проситься всіх членів, щоби явились на зборах, бо є ріжні справи, які треба полагоджувати на зборах, а не поза зборами. Кожному членови повинно бути інтересне життя та розвій нашого відділу і Батька Союзу. Наш відділ цього року поступив найкраще в орґанізованню нових членів. Але на тім ми не можемо кінчити. Управа відділу буде старатись, щоби кожна свідома українська родина була вписана в ряди У. Н. Союзу. Крайний час, щоби ми, українці, перестали вірити несовісним аґентам, котрі пхають нам ріжного роду асекурації та обманюють на кожнім кроці. Тішимось, що багато вже наших громадян переконались, що ніхто не може заступити нашого великого Батька Союзу, й громадно вписуються в члени У. Н. Союзу. Хто отягається з вкладкою до Союзу, просимо почати відтепер точно платити свою належитість. — П. Мороз, гол.; Й. Бербелицький, кас.; Н. Давискква, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Місячні збори Тов. Зап. Січи, від. 367., відбудуться 10. вересня, в год. 7.30 вечером, в галі церковній. Проситься всіх членів явитись на збори. Довжні члени повинні вирівняти свої вкладки. Члени, які будуть суспендовані, не зможуть заплатити вкладки наново поза зборами. Суспендовані члени мусять прийти на збори і там заплатити свої залеглости, щоб можна приняти їх наново. Стараймося всі приєднувати нових членів, як до Союзу, так і до Товариства. — Сорохтей, Лиско, Дмитрів.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ. Місячний мітінг Бр. св. Василія, від. 168., відбудеться в неділю, 8. вересня, в годині 5. пополудні, в гали У. Н. Дому. 760 Стейт Ст. Пригадується довгуючим членам, щоб по можности сповняли свої залеглости, щоб не наражуватися на суспенду. Також пригадується тим членам, що мають позичку, щоби сплачували відсотки. — Гр. Дячишин, предс.; Гр. Бабин, кас.; П. Маник, секр.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

СУД НЕ ДОЗВОЛЯЄ ЇЗДИТИ НА АҐІТАЦІЮ КОМУНІСТИЧНОМУ КАНДИДАТОВІ

НЮ ЙОРК. — У січні б. р. засудив нюйорський суд знаного комуністиного провідника, Ирла Бравдера, на чотири роки вязниці за пашпортовий обман. Його випущено на волю за кавцією $7,000, бо вніс апеляцію до окружного суду. В червні окружний суд затвердив присуд першого суду. Бравдер вніс апеляцію до Найвищого Суду Злучених Держав. Там справа ще не вирішена.

Тимчасом комуністична партія поставила його кандидатом на президента Злучених Держав. Бравдер хотів їхати на аґітацію. Суддя Накс пригадав йому, що не сміє виїздити, бо його випущено тимчасово на волю з засторогою, що має залишитися під опікою суду. Бравдерів адвокат спротивився такому рішенні судді, закидуючи йому політичну гру. На це відповів суддя: „Чи уряд, котрий Бравдер хоче знищити, має давати засудженому спеціяльні привілеї?"

БОМБА З ЛІТАКА ЗАВАЛИЛА ДІМ, РОДИНА ЖИВЕ

ЛОНДОН. — Коли надлетіли німецькі бомбовози понад північно-західню частину Анґлії, впала бомба на один дім і розвалила його цілковито. Після налету почала мати кликати з пивниці за дітьми. Діти одно по одному відзивалися на клик матері, разом шестеро. Сусідній дім був теж цілковито знищений і не було в ньому знаку життя.

В Лондоні люди пробують спати в тунелі підземної залізниці, як це було в Мадриді в часі недавньої громадянської війни. Тунель глибокий в одному місці на 70 стіп, тому дає повний захист перед бомбами.

ЗАМКНУЛИ „ЯПОНСЬКОГО ҐАНДІЯ"

ТОКІЮ. — Арештовано Тойогіко Каґаву, японця-християнина, відомого з праці на полі соціяльної опіки. Він кінчив школи в Злучених Державах, а працював ввесь час над поліпшенням долі японських селян і робітників. Уряд вважав його „радикалом".

КАЖУТЬ, ЩО МАЮТЬ ДОСИТЬ ПОЖИВИ

БЕРЛІН. — З того, що оголошує німецький уряд, виходить, що Німеччина заосмотрена в поживу і стоїть під тим оглядом навіть ліпше ніж це було тому рік, на початку війни...

1843 КАДЕТІВ У ВЕСТ ПОЙНТ

ВЕСТ ПОЙНТ, Н. Й. — До Військової Академії допущено в новому шкільному році 1843 кандидатів. Між ними є 565 новиків, що вчаться на кадетів. Академія розпочала 139 рік свого існування.

ЩО АМЕРИКА ДІСТАЛА. — Кожна точка в колі означає повітряну базу, яку Англія віддала Америці на аренду на 99 літ в заміну за 50 контрторпедовців. Чорні чотирокутники означають теперішні американські оборонні осередки. Карта показує виразно, як ланцюх цих оборонних баз боронять доступу до Панамського Каналу.

ВІЙСЬКОВИЙ ДИКТАТОР В РУМУНІЇ

БУКАРЕШТ. — Генерал Антонеску став военним диктатором. Тому три дні він ще був у вязниці за виступ проти уряду, що згодився відступити Советам Буковину і Басарабію. Антонеску має бути приятелем Анґлії, а ворогом Советів.

ПАПА ПРО КАТОЛИЦЬКУ АКЦІЮ

РИМ. — Папа Пій взивав 5,000 членів Католицької Акції до боротьби за скріплення Божого Царства. Його промова була позбавлена політичної закраски. Але замітне те, що він обороняв Католицьку Акцію, до якої фашистівська влада ставиться з недовірям.

ПРИЗНАКИ ЧАСУ В БИЗНЕСІ

Ледви перейшов закон про покликання Краєвої Ґвардії до постійної військової служби і президент видав відповідний наказ, а вже появилися в ґазетах Ню Йорку оголошення фірм, а то й спеціяльних „уніформових компаній", що виконують замовлення на всілякі уніформи. Значить для офіцирів та для мужви, і то відповідно до законних вимог.

3.3 ВІДСОТКІВ ЗДОРОВИХ ЛЮДЕЙ ЗАРАЖЕНИХ ТУБЕРКУЛЬОЗОЮ

В Медичнім Будинку, збудованім на Світовій Виставі в Ню Йорку, брали безплатно знимки з грудей при допомозі Екс Рей лучів. Пробу переведено на 16,000 особах. Між ними знайдено кругло 500 людей, що були заражені чахоткою, а про це вони не знали. Це є 3.3 відсотки усіх, що піддалися оглядинам.

ХТО КРАДЕ ДОРОГОЦІННОСТИ З ДОМУ?

ФОРТ БЕЙ (Індіяна). — З дому Вайнберга пропали два золоті перстені. Покликано детектива, щоб прослідив справу. Детектив довго розпитував про подробиці, серед яких пропали перстені й не міг знайти сліду злодія. Він почав перешукувати смітярку і знайшов помаранчеві скірки, завинені в папері. Серед них знайшов і два пропавші перстені.

ТАРЗАН, ч. 97. Саможертва Кейда.

Говко кинувся бішено на безборонного Тарзана, піднісши свій ніж, щоб його вбити.

Малий Кейдо оглянувся довкруги й добачив, як смерть зближалася до володаря джунглів.

Він закрутився й кинувся в сторну Говка, готовий віддати своє життя за великого характерника.

Але й Тарзан волів умерти, ніж виставити на небезпеку вірного Кейда. „Стій, не зближайся!" — просив він Кейда.